

Asia: VN/25156/2023

Työryhmän arviomuistiolounnos: data retention -lainsäädännön täsmentämisen vaihtoehtoista

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset huomiot arviomuistiosta

Näkemyksemme mukaan kaikki esitetyt säilyttämistoimenpiteet lisäävät teleyritysten työmäärää ja kustannuksia huomattavasti. Jos välitystietojen säilyttämistä halutaan rajata jollakin tapaa, pidämme tarkoituksenmukaisimpana vaihtoehtona säilytysajan rajaamista nykyisestä. Elisa Oyj pitää tärkeänä, että mahdollisista säilytysvelvollisuuden muutoksista ja niiden ylläpitoon liittyvästä työstä aiheutuvat kustannukset korvataan täysimääräisesti kohteena oleville säilytysvelvollisille yrityksille.

Esiteltyjen säilytysvelvollisuuden toteutusvaihtoehtojen tehokkuus ja toteuttamiskelpoisuus

Miten arvioitte arviomuistiosta esiteltyjen säilyttämistoimenpiteiden tehokkuutta ja toteuttamiskelpoisuutta?

Maantieteelliset rajaukset

Säilytyksen rajaaminen maantieteellisin kriteerein sisältää useita haasteita. Maantieteellinen rajaus lisää teleyrityksen manuaalista työtaakkaa merkittävästi. Radioverkon fyysisestä luonteesta, siihen liittyvästä jatkuvasta ylläpidosta ja muutoksista johtuen tarkan alueellisen rajauksen tekeminen ja ylläpitäminen on erittäin työlästä ja haastavaa. Lisääntyvästä manuaalisesta työstä johtuen myös virheiden riski kasvaa. Teknisen haastavuuden lisäksi maantieteellinen rajaus lisää eri alueilla asuvien ihmisten eriarvoisuutta. Esimerkiksi haja-asutusalueilla ja mökkipaikkakunnilla rikostorjunnan toteuttaminen voisi heikentyä.

Mikäli maantieteelliseen rajaukseen päädytään, tulisi sen perustua joka tapauksessa tukiasemapaikan maantieteelliseen sijaintiin ja olla mahdollisimman pysyvä. Maantieteellisen rajauksen pysyvyys vähentää riskejä virheiden tapahtumiselle ja mahdollistaa kustannuksiin varautumisen järjestelmäkehityksen ja manuaalisen työn osalta.

Riippuen maantieteellisen rajauksen toteuttamisesta, voidaan kyseenalaistaa, kuinka paljon ratkaisu todellisuudessa vaikuttaisi säilytysvelvollisuuden piirissä olevien tietojen määrään, huomioiden että kohdentaminen kohdistuisi todennäköisesti merkittävimpiin asutuskeskuksiin.

Rajaus henkilöpiirin perusteella

Elisa Oyj haluaa huomauttaa, että säilytysvelvollisuuden rajaaminen henkilöpiirin perusteella on haastavaa, sillä liittymän omistaja ja käyttäjä eivät ole aina sama henkilö. Käyttäjätieto ei välttämättä ole saatavilla, mikä lisää riskiä sille, että kohteena oleva henkilö on väärä. Mikäli kuitenkin rajaus päätetään tehdä henkilöpiirin perusteella, tulee varmistaa, että viranomaisilla on velvollisuus yksilöidä säilytysvelvollisuuden piirissä olevat yhteydet ja viranomaisilla on vastuu säilytettävien tietojen oikeellisuudesta.

Lisäksi on huomioitava, että henkilöön kohdistuva rajaus voi aiheuttaa haasteita verkkovierailuiden osalta. Avoimeksi jää, miten säilytysvelvollisuus toteutetaan henkilön poistuessa Suomen rajojen ulkopuolelle. Toisaalta myös Suomessa vierailevien muiden operaattoreiden asiakkaisiin kohdistuva rajaus ja sen toteuttaminen tulisi huomioida selkeästi.

Quick freeze

Esitetty ratkaisu vaatisi merkittäviä muutoksia toimintatapoihin, järjestelmiin ja henkilöresursseihin. Kustannukset näihin liittyen tulisivat olemaan väistämättä merkittäviä.

Prepaid-liittymien rekisteröinti

Elisa Oyj vastustaa prepaid-liittymien rekisteröintivelvollisuutta. Elisa Oyj katsoo, että prepaid-liittymien rekisteröinti ei kuulu tämän suunnitteilla olevan lainsäädäntömuutoksen piiriin, vaan asia tulisi arvioida itsenäisenä ja erillisenä kokonaisuutena. Tällöin sen osalta tulisi suorittaa kattava vaikutustenarviointi.

Prepaid-liittymillä on monia erilaisia käyttäjäryhmiä ja liittymätyyppi on laajalti käytössä muun muassa turisteilla ja erilaisissa IoT-ratkaisuissa. Rekisteröintivelvoite puuttuisi tarpeettomasti siihen, miten palveluita tarjotaan ja johtaisi käytännössä palvelutarjonnan kaventumiseen.

Elisa Oyj kehottaa ministeriötä harkitsemaan, onko mahdollista saada muista Pohjoismaista tutkimukseen perustuvaa tietoa prepaid-liittymien rekisteröintivelvoitteen vaikutuksista rikollisuuteen. Käsityksemme mukaan merkittäviä vaikutuksia ei ole muissa maissa ollut. Lisäksi on hyvä huomioida, että rekisteröintivelvoitteen tuottama hyöty rikostorjuntaan olisi rajallinen, koska liittymän rekisteröivä henkilö ei olisi välttämättä sen käyttäjä.

Onko arviomuistiossa käsitelty joitain näkökulmia puutteellisesti?

Arviomuistiossa ei ole riittävästi käsitelty välitystietojen säilytysajan lyhentämistä vaihtoehtona rajoituksen toteuttamiselle. Elisa Oyj katsoo, että lyhentämällä säilytysaikaa pystyttäisiin toteuttamaan rajaava vaikutus. Tämä olisi myös säilytysvelvollisille yrityksille kustannustehokkain ja kohtuullisin ratkaisu.

Toisena mahdollisena ratkaisuna Elisa Oyj pitää säilytettävien tietotyyppien rajaamista. Tämä voitaisiin toteuttaa poistamalla tietyt tiedot säilytysvelvollisuuden piiristä. Lisäksi tulee huomioida OTT-palveluiden jatkuvasti kasvava rooli viestinnässä. Merkittävä osa viestinnästä jää jo tällä hetkellä säilytysvelvollisuuden ulkopuolelle, koska se tapahtuu internetvälitteisten viestintäpalveluiden kautta.

Puuttuuko arviomuistioluonnoksesta jokin arviointia edellyttävä säilyttämistoimenpide tai mahdollinen kohdentamiskriteeri?

-

Säilytysvelvollisuuden arvioinnin yleiset kysymykset

Huomiot teleyrityksen määritelmästä / säilytysvelvollisen yrityksen määritelmästä

-

Huomiot säilytettävien tietoluokkien määritelmästä

-

Huomiot säilytettävien palveluluokkien määritelmästä

-

Esiteltyjen toteutusvaihtoehtojen vaikutukset

Millaisia vaikutuksia esitellyistä toteutusvaihtoehdoista arvioitte seuraavan viranomaisille?

-

Millaisia vaikutuksia esitellyistä toteutusvaihtoehdoista arvioitte seuraavan yrityksille? Millaisia järjestelmämuutoksia arvioitte eri toteutusvaihtoehdoista seuraavan? Arvioitteko esitellyistä toteutusvaihtoehdoista seuraavan muita kuin järjestelmien uudistuksesta johtuvia kustannuksia?

Kaikki esitetyt ratkaisut lisääisivät säilytysvelvollisten yritysten työmäärää ja vaatisivat järjestelmä- ja prosessikehitystä sekä merkittäviä lisäyksiä resursseihin. Kohdentamisen monimutkaisuus lisäisi virheiden mahdollisuutta, mikä puolestaan johtaisi manuaaliseen selvitys- ja korjaustyöhön sekä asiakkaiden viestinnän luottamuksellisuuden vaarantumiseen.

Kulujen korvaamisesta (SVPL 299 §)

Miten kuvaisitte toimintaympäristön muutoksia ja veloitteiden kumulatiivisia vaikutuksia nykyisin voimassa olevan sääntelyn valmisteluajankohtaan verrattuna? Mahdollisuuksien mukaan pyydämme kuvaamaan esimerkiksi tietopyyntöjen määrän suhteellista muutosta edellisen 10 vuoden ajalta.

Elisa Oyj katsoo, että säilytysvelvollisella yrityksellä tulee olla oikeus täysimääräiseen korvaukseen viranomaisen avustamisesta aiheutuvista kustannuksista, mukaan lukien henkilöstöstä aiheutuvat kustannukset.

Tarve EU-tason sääntelylle

Tulisiko välitystietojen säilytysvelvollisuutta koskevaa sääntelyä harmonisoida EU-tasolla?

-

Muut huomiot

-

Kourula Meri
Elisa Oyj